

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΑΤΕΡ ΗΜΩΝ

Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς Οὐρανοῖς. πῶς νὰ ὁμολογῇ τινὰς τὸν Χριστὸν, νὰ τὸν κράξῃ Πατέρα, καλὸν εἶναι. διότι αὐτὸς εἶπεν διὰ τοῦ προφήτου Δαβίδ. ἐγὼ εἶπα θεοὶ ἐστέ, καὶ Υἱοὶ ὑψίστου πάντες. ἀλλ' ὅστις θέλει νὰ παρακαλῇ τὸν Θεὸν ὡς πατέρα, τυχαίνει νὰ κάνῃ καὶ ὅλα ἐκεῖνα, ὅπου θέλει ὁ Πατήρ. διότι ἐὰν ὁ Υἱὸς δὲν κάνει τὸ θέλημα τοῦ Πατρὸς, ὁ Πατήρ δὲν τὸν ἀγαπᾷ. Ἀγιασθήτω τὸ ὄνομά σου. πῶς νὰ ἀγιασθῇ τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ; ὅτι δὲν εἶναι ἅγιον, καὶ ὑπεράγιον, καὶ δίκαιον; ναί. ἀμὴ πῶς ἀγιάζεται τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ; πῶς; ὅταν ἡμεῖς κάνωμεν τὰ ἀρεστὰ τοῦ Θεοῦ, καὶ τὰ θελήματα αὐτοῦ, ἀγιάζεται τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἀφ' ἡμῶν. ὅποτεν ἡμεῖς κάνωμεν καλὰ, δοξάζεται τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ. Ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου. ἡ ψυχὴ παρακαλεῖ τὸν Θεὸν, νὰ στείλῃ τὴν Βασιλείαν του, ἡγουν τὴν βοήθειάν του νὰ τὴν βοηθήσῃ ἀπὸ τοὺς διαβόλους, ὅπου τὴν ἔχουν περιπλεμμένην. ὡσπερ μία χώρα ὅπου εἶναι ἀποκλεισμένη ἀπὸ τοὺς ἐχθροὺς, παρακαλεῖ τὸν βασιλέα, νὰ ἔλθῃ νὰ κόψῃ τοὺς ἐχθροὺς, καὶ νὰ γλύσῃ τὴν χώραν, ἔτσι καὶ ἡ ψυχὴ παρακαλεῖ τὸν βασιλέα τῶν Οὐρανῶν, νὰ στείλῃ τὴν βοήθειαν αὐτοῦ, νὰ διώξῃ τοὺς κακοὺς λογισμοὺς τοῦ διαβόλου, ὅπου τὴν ἔχουν περιπλεμμένην. Γενηθήτω τὸ θέλημά σου ὡς ἐν Οὐρανῶ, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς. ἡγουν, καθὼς εἰς τοὺς Οὐρανοὺς εἶναι οἱ Ἄγγελοι εἰρηνεμένοι καὶ ἀτάραχοι, καὶ μόνον εἶναι εἰς δόξαν καὶ ὕμνον τοῦ Θεοῦ, παρακαλεῖ καὶ ἡ ψυχὴ, νὰ γένη τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ καὶ εἰς τὴν γῆν αὐτήν, ὡσπερ εἶναι καὶ εἰς τοὺς Οὐρανοὺς οἱ Ἄγγελοι ἡσυχιοὶ, ἀτάραχοι, καὶ δίχως ὀργὴν καὶ κακίαν. Τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δὸς ἡμῖν σήμερον. Ἄρτος ἡμῖν ἐπιούσιος λέγεται εἰς τρία. ὁ πρῶτος λέγεται, ἡ ἀγία Δωρεὰ τῶν θείων ἀχράντων καὶ φρικτῶν Μυστηρίων, νὰ μᾶς τὸν δώσῃ καθ' ἐκάστην, νὰ τὸν μεταλαμβάνωμεν ὅλαις ταῖς ἡμέραις τῆς ζωῆς ἡμῶν. καὶ ὁ δεύτερος λέγεται, ὅτι νὰ μᾶς στείλῃ τὸν ἄρτον τοῦτον, ὄνπερ ἔχομεν χρεῖαν καθ' ἐκάστην ἡμέραν, ὅπου ζοῦμεν ὅλοι μας. καὶ τρίτος λέγεται, νὰ μᾶς στείλῃ τὸν ἄρτον τὸν ἐπουράνιον, ἡγουν τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ, νὰ μᾶς θρέψῃ ψυχῇ τε καὶ σώματι. διότι ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ εἶναι ἐκείνη, ὅπου θρέφει καὶ ζωογονεῖ τὸν ἄνθρωπον, καὶ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ, ὡς καθὼς λέγει. Οὐκ ἐπ' ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

άνθρωπος, ἀλλ' ἐν παντὶ ῥήματι ἐκπορευομένῳ διὰ στόματος Θεοῦ. Καὶ ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμεῖς ἀφίεμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν.

Ἐδὼ γυρεύομεν καὶ εὐχὴν καὶ κατάραν. εὐχὴν μὲν, διότι λέγομεν, Ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν, καὶ καλὰ γυρεύομεν, ὅτι νὰ μᾶς ἀφήσῃ τὰς ἀμαρτίας μας. ἀμὴ λέγομεν, νὰ μᾶς ταῖς ἀφήσῃ ἔτζι, ὡσπερ συγχωροῦμεν καὶ ἡμεῖς τοὺς ἐχθροὺς μας. καὶ ἡμεῖς οἱ ἄθλιοι, ποῖον ἐχθρὸν συγχωροῦμεν, ὡς πρέπει; λοιπὸν, αὐτοῦ ὁποῦ γυρεύομεν κατάραν, καὶ ὄχι εὐλογίαν. διατοῦτο ἄς βάλωμεν εἰς τὸν νοῦν μας αὐτὸν τὸν λόγον, ὁποῦ γυρεύομεν ἀπὸ τὸν Θεόν. καὶ ὡσπερ γυρεύομεν νὰ μᾶς συγχωρήσῃ αὐτὸς ἀπὸ ταῖς ἀμαρτίαις μας, ἔτζι καὶ ἡμεῖς ἄς συγχωρήσωμεν τοὺς ἐχθροὺς μας, διὰ νὰ εἶναι ἡ προσευχή μας εὐπρόσδεκτος πρὸς τὸν Θεόν, καὶ νὰ ἀφήσῃ καὶ τὰς ἡμῶν ἀμαρτίας. Καὶ μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμὸν, ἀλλὰ ῥῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ. γυρεύομεν ἀπὸ τὸν Θεόν, ὅτι νὰ μηδὲν μᾶς δώσῃ εἰς τὰς χεῖρας τοῦ διαβόλου, νὰ μᾶς πειράζῃ. καὶ ὄχι ὅτι πῶς παρακαλοῦμεν, νὰ μὴ δὲν λάβωμεν τέλειον πειρασμὸν, ἀλλὰ νὰ μὴ μᾶς ἀφήσῃ τελείως, καὶ μᾶς πειράζῃ ἕως τέλος. διότι μὲ πολλὰ κακὰ καὶ μὲ πολλαῖς θλίψαις θέλομεν νὰ ὑπᾶμεν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. καὶ εἴτις ἐκεῖνος δὲν παθαίνει εἰς τοῦτον τὸν Κόσμον καμίαν θλίψιν καὶ ἀνάγκην, ἄς ἤξεύρῃ, ὅτι δὲν ἔχει μετοχὴν μὲ τὸν Θεόν. καθὼς λέγει. τίς ἐστὶ πατὴρ, ὃς οὐ παιδεύει Υἱόν; εἰ δὲ χωρὶς ἐστὲ παιδείας, ἄρα νόθοι ἐστὲ, καὶ οὐχ Υἱοί. ὁ καλὸς πατὴρ, ὁποῦ ἀγαπᾷ τὸν Υἱόν του, τὸν παιδεύει, διὰ νὰ σωφρονησθῇ. καὶ καλὰ καὶ τὸν παιδεύει, ἀγαπᾷ τον. ἀμὴ ἐκεῖνον τὸν Υἱόν, ὁποῦ δὲν παιδεύει, δὲν τὸν ἀγαπᾷ, ἀλλ' ἔχει τον ὡσπερ μαστάρδον. καὶ εἴτι καὶ ἂν κάνῃ, δὲν τοῦ λέγει τίποτε. διατί; διότι δὲν τὸν ἀγαπᾷ. ἀλλ' ὁ Πατὴρ, ὁποῦ ἀγαπᾷ τὸν Υἱόν του καλὰ, καὶ θέλει, ὅτι νὰ γένη καλὸς ἄνθρωπος, διὰ νὰ κληρονομήσῃ τὸν βίον του, τὸν ἀναισχυντᾷ καθεκάστην. καὶ ὁπότεν τὸν ἰδῇ καὶ ἐπιστρέφει ἀπὸ τὰ κακὰ, ὁποῦ κάνει, καὶ εἰς τὸν παιδεμὸν ὁποῦ τοῦ κάνει, δὲν ἀντιλογᾶται, τότες τὸν παίρνει εἰς τὸ σπῆτί του. καὶ βάνει τον, καὶ καθίζει καὶ σιμά του, καὶ τρώγει, ἀπὸ εἴτι τρώγει ὁ πατέρας του. καὶ εἰς τὴν θανὴν του, τὸν κάνει κληρονόμον. τὸν αὐτὸν τρόπον κάνει καὶ ὁ Πατὴρ ἡμῶν ὁ Οὐράνιος εἰς ἡμᾶς. ὁπότεν μας παιδεύει, καὶ ἡμεῖς δὲν βλασφημοῦμεν εἰς τὰ κακὰ, ἄπερ μᾶς ἔρχονται, ἀλλὰ μᾶλλον εὐχαριστοῦμεν τὸν Θεὸν ὀλοψύχως, τότες μᾶς δίδει τὸν ἄρτον τὸν Οὐράνιον. καὶ ὅταν ἀποθάνομεν, μᾶς κάνει κληρονόμους τῆς βασιλείας αὐτοῦ. λοιπὸν παρακαλοῦμεν, ὅτι νὰ μᾶς παιδεύσῃ ὅσον αὐτὸς θέλει. ἀμὴ νὰ μὴ μᾶς ἀφήσῃ παντελῶς εἰς τὰς χεῖρας τοῦ διαβόλου. διότι αὐτὸς εἶναι δυνατὸς, νὰ μᾶς λυτρώσῃ ἀπὸ τὰς χεῖρας αὐτοῦ. Ὅτι σοῦ ἐστὶν ἡ βασιλεία, καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ δόξα τοῦ Πατρὸς, καὶ τοῦ Υἱοῦ, καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, νῦν, καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. καὶ ὁμοίως ὁ ἱερεὺς εὐχεται πρὸς τὸν Θεὸν τὴν εὐχὴν, καὶ λέγει. ὅτι ἐσένα πρέπει, νὰ ζητοῦσιν ὅλοι, καὶ νὰ σὲ γυ-

ρεύουν, διότι ἐσὺ εἶσαι ὁ βασιλεὺς ὁ δυνατὸς, περισσότερον ἀπὸ ὄλους τοὺς δυνατοὺς βασιλεῖς, ἔστωντας καὶ νὰ εἶσαι δύναμις, καὶ δόξα. ἔστωντας καὶ νὰ δοξάζῃς ἐκείνους, ὅπου ἀκολουθοῦσι τὰ θελήματά σου, ἀπὸ τὰ ὅποια εἶναι, ὡς φαίνεται εἰς ἐτούτην τὴν προσευχὴν, τὸ νὰ ἀφήνῃ τινὰς τὰ πταίσματα τοῦ ἀδελφοῦ του τοῦ χριστιανοῦ. καὶ τότε εἰς τὸ τέλος, λέγει ἡ προσευχὴ, Ἀμήν. θέλωντας νὰ φανερώσῃ πῶς βεβαία καὶ ἀληθινὴ τιμὴ καὶ δόξα δὲν εἶναι ἄλλη, παρὰ ἡ θεωρία τοῦ προσώπου τοῦ ἐδικοῦ σου, ἦγουν, ἡ θεωρία ἐσένα τῆς ἀγίας Τριάδος, λέγω τοῦ Πατρὸς, καὶ Υἱοῦ, καὶ ἀγίου Πνεύματος. αὐτὴ λοιπὸν ἡ Προσευχὴ διδάσκειται εἰς ἡμᾶς, καθὼς ἐδιδάχθη καὶ ἀπὸ τὸν Χριστὸν εἰς τοὺς ἀγίους Ἀποστόλους, διὰ νὰ γενοῦμεν ἅγιοι καὶ μαθηταὶ τοῦ Χριστοῦ, ὡσὰν καὶ ἐκείνους, ὅπου ἐπεριπατοῦσαν ὀπίσω τοῦ Χριστοῦ. καὶ ὅταν γενοῦμεν ἅγιοι, νὰ εἴμεσθαι καὶ ἐπιτήδειοι, νὰ λαμβάνωμεν τὸν ἄρτον τὸν Οὐράνιον, λέγω ἐκεῖνον, ὅπου στέκεται ὁ ἱερεὺς εἰς τὰς θύρας τοῦ ἀγίου Βήματος, καὶ λέγει. τὰ ἅγια τοῖς ἀγίοις. μὴ ἔχοντες κατὰ τινος ἔχθραν, μηδὲ τινὰς νὰ μὴν εἶναι εἰς τὴν ἀμαρτίαν. μηδὲ τινὰς νὰ ἔχη κακὸν λογισμὸν πρὸς τινὰ, καὶ πάλιν λέγει. Ὁρθοὶ μεταλαβόντες τῶν θείων ἀγίων ἀχράντων. ἦγουν, ἂς ἔχωμεν ὀρθόδοξον πίστιν, καὶ ἂς πιστεύωμεν ὀρθὰ καὶ καλὰ τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν. καὶ ὅτι αὐτὸ ἐκεῖνο εἶναι τὸ Σῶμα, καὶ Αἷμα τοῦ Χριστοῦ, καὶ ὄχι ἄλλο, ἢ εἰς τύπον αὐτοῦ, ἀλλὰ καθολικὰ αὐτὰ, ὡσπερ εἶπεν. τοῦτο ἐστὶ τὸ Σῶμά μου τὸ ὑπὲρ ὑμῶν κλόμενον, εἰς ἄφεςιν ἀμαρτιῶν. καὶ ὁμοίως τοῦτο ἐστὶ τὸ Αἷμά μου, τὸ ὑπὲρ ὑμῶν ἐκχυνόμενον εἰς ἄφεςιν ἀμαρτιῶν. δὲν εἶπε τοῦτο εἶναι εἰς τύπον τοῦ σώματός μου, ἢ τοῦ αἵματός μου, ἀλλὰ τοῦτο ἐστίν, ἦγουν, τοῦτο εἶναι. διατοῦτο καὶ ὁ Ἱερεὺς λέγει, ὀρθὰ καὶ πιστὰ πιστεύετε, καὶ ἔτζι τὸ λαμβάνετε οἱ καλοὶ, καὶ οἱ δίκαιοι, ὡσπερ αὐτὸ ἐκεῖνο τὸ Σῶμα καὶ Αἷμα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. καὶ δίδει δοξολογίαν τῷ Θεῷ καὶ Πατρὶ, τῷ ἀξιώσαντι ἡμᾶς μεταλαβεῖν τῶν ἀχράντων αὐτοῦ Μυστηρίων. ἔπειτα λέγει. Εὐλογία Κυρίου ἔσται ἐφ' ὑμᾶς, τῇ αὐτοῦ χάριτι καὶ φιλανθρωπία, πάντοτε νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἦγουν, νὰ εἶναι πάντοτε ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ, καὶ ἡ εὐλογία μὲ τὸν λαόν. καὶ ὁ λαὸς βεβαιώνει τὸν λόγον τοῦ Ἱερέως, καὶ λέγει. Ἀμήν, νὰ γένη ἔτζι, ὡσπερ λέγεις ἐσὺ, Δέσποτα.

ΔΟΎΞΑ ΤΩι ΘΕΩι. ΑΜΗΝ.

Δαμασκηνός Στουδίτης, *Θησαυρός Δαμασκηνοῦ, υποδιακόνου καὶ Στουδίτου του Θεσσαλονικέως, μετὰ τῆς προσθήκης ἐν τῷ τέλει καὶ ἐτέρων ἐπτὰ λόγων ψυχοφειλεστάτων καὶ τῆς ἐξηγήσεως του Πάτερ Ἡμῶν*, παρὰ Νικολάω Γλυκεῖ τῷ ἐξ Ἰωαννίνων, Βενετία 1751.